

BILAGA A,
FÖRTECKNING ÖFVER STÄDER OCH SOCKNAR I HVILKA
BO JONSSON HAFT EGENDOM,
med hänvisning till bref, där uppgift återfinnes.

Endast större gårdar äro här namngifna i anslutning till redogörelsen sid. 194. Endast ett bref är åberopadt för hvarje namn, trots det att i många fall långt flera bevarade bref innehålla uppgifter om Bo Jonssons besittningsrätt. Häradenas nummer hänföra sig till kartan å sid. 195, där också alla socknar äro markerade. Namnen inom parentes afse, då intet annat angifves, äldre namnformer eller äldre förvaltningsområden. Kursiv stil betecknar brefsvens förvarings- eller publikationsställe, enligt förkortningssystem, som beskrifves å sid. 20.

Upland.

1. Färentuna h:d.
Ekerö s. 1383 3/3 (Link).
? Lofö s. (möjl. Alvik = »Alvika i Huddinge s.») 1384 12/3 (UB).
2. Danderyds skeppslag.
Danderyd (Danarö) s.: Ekeby 1369 25/4 (Säfstaholm).
Lidingö (Luthingö, deladt på Danderyd och Solna): Skärsätra 1376 21/9 (Säfstah),
Gångsätra, Hersby, Gåshaga, Sticklinge 1379 25/7 (RA o. Vik),
Hustega, Elfvik,
Höggarn, Fjäderholmen 1381 14/5 (RA), Bo 1384 12 /3 (Link). 1
Solna s. se Lidingö.
?Täby s. (möjl. Viggbyholm = »Viby i Lidingö s.») 1381 14/5 (RA).
3. Åkers skeppslag.
Österåker (Akerbo) s.: Dyvik (Djupavik) 1373 4/1 (UB).
4. Vallentuna h:d.
Össebygarn (Garnbo) s.: Hakunge 1369 31/8 (Link.), Stångberga 1384 1/3 (UB).
5. Seminghundra h:d.
Frösunda s.: Billsta m. fl. 1409 8/9 (Sv. Dípl.).
Skepptuna s.: Löfhamra (Loghamra) 1409 8/9 (Sv. Dípl.).
Skånela s.: Sälna 1369 31/8 (Link), Bensta 1381 21/12 (Hildebr. Afskr.).
6. Ärlinghundra h:d.
Husby-Erlinghundra (Husaby-Arland) s.: Steninge 1381 27/6 (Rääf I).
Odensala s.: Kolhammar 1369 31/8 (Link.).

7. Långhundra h:d.
 Gottröra s.: Rickeby 1381 22/6 (Rääf I).
 Kårsta s.: 1381 22/6 (Rääf I).
 Lagga s.: Morby 1409 8/9 (Sv. Dípl.).
 Närtuna s.: Ubby 1409 1/9 (Sv. Dípl.).
8. Sjuhundra h:d.
 Fasterna s. 1384 1/3 (UB).
9. Frötuna h:d.
 Frötuna s.: Harka 1409 8/9 (Sv. Di;bl.).
 Länna s.: Lilla Penningby 1409 (Vestg. Forum. för. 1908).
10. Lyhundra h:d.
 Estuna s. 1384 1/3 (UB).
 Husby-Lyhundra s.: Sundsta 1377 14/10 (RA).
 Lohärad s.: Berga (nu i Estuna s.) 1384 1/3 (UB).
 Malsta s.: Lundby 1409 8/9 (Sv. Dípl.).
11. Örbyhus h:d (Vendil).
 Vendel s. 1368 13/8 (RA).
12. Norunda h:d.
 Björklinge s.: Källbo, Sandbro 1370 15/2 (UB).
 Erentuna s. 1369 11/9 (Skokl.).
 Tensta s.: Fasma 1370 15/2 (UB.).
13. Rasbo h:d.
 Rasbo s. 1399 16/10 (RA).
14. Vaksala h:d.
 Vaksala s. 1379 14/6 (RA).
15. Bälinge h:d.
 Bälinge S. 1368 18/5 (RA).
 Åkerby s. 1380 25/10 (UB).
16. Ulleråkers h:d.
 Upsala-Näs S. 1373 20/4 (RA).
17. Hagunda h:d.
 Dalby s.: Viggeby (Viby) 1381 28/6 (RA).
 Gryta s.: Salnecke 1381 8/9 (RA).
 Västeråker s. 1373 20/4 (RA).
18. Lagunda h:d.
 Fittja s. 1381 8/9 (RA).
19. Håbo h:d.
 Håtuna s. 1381 22/6 (Rääf I).
 Yttergarn s. 1381 22/6 (Rääf I).

20. Bro h:d.
 Bro s.: Säbyholm, Ullevi, Önsta (Insastom) 1382 2/2 (UB).
 Lossa s., se Bro.
 Västra Ryd s.: Tranbygge 1373 =20/4 (RA).
21. Trögds h:d.
 Arnö s.: Engsholmen, Utö, Väppeby m. fl. 1369 13/1 (Link).
 Boglösa s. 1369 13/1 (Hildebr. afskr.).
 Vallby s. 1369 13/1 (Link).
 Veckholm s.: Ekholmen 1369 13/1 (Hildøbr. afskøa).
22. Åsunda h:d.
 Svinnegarn s. 1409 11/2 (Sv. Dípl.).
 Tillinge s. 1369 13/1 (Hildebr. afskr.).

Västmanland.

23. Ytter-Tjurbo h:d.
 Björksta s. 1399 7/10 (Styffe II).
24. Öfver-Tjurbo h:d.
 Kila s. 1399 6/10 (Styffe II).
 ? Möklinta s. (möjl. Forneby = »Fornaby i Snefringe h:d») 1399 20/10 (Styffe II).
 Sala s. 1399 1/m (Styffe II).
25. Vagnsbro h:d.
 Västerfernebo s.: Salbo 1384 25/2 (UB).
26. Norrbo h:d.
 Fläckebo s. 1383 23/9 (RA).
 Romfartuna s. 1383 28/9 (RA).
 Skerike s. 1382 15/5 (RA).
 Skultuna s. 1382 15/5 (RA).
27. Siende h:d.
 Hubbo s. 1380 30/6 (Danska RA).
 Irsta s. 1399 6/10 (Styffe II).
 Kärrbo (Kefver) s. 1382 18/4 (UB).
28. Tuhundra h:d.
 Dingtuna s.: Skillsta 1384 4/7 (UB), Sippersta 1399 16/10 (Styffe II).
 Lundby s.: Ingelsta (i Dingtuna) 1383 29/1 (RA), Ösby 1399 16/10 (Styffe II).
 S:t Ilian s.: Dalby 1399 14/10 (RA).
 Västerås-Barkarö (Bierkarna) s.: Almö 1383 29/1 (RA).
29. Snefringe h:d.
 Berg s.: Ustersta (nu i Kolbäck s.) 1383 28/9 (RA).
 Kolbäck s.: Bolunda 1383 29/9 (RA), Forsta (Fornasta) 1399 20/10 (Styffe II).
 Munktorp s.: Skälby 1383 5/10 (RA) Ekeby 1384 25/1 (UB).
 Ramnäs s. 1384 1/3 (UB).

Rytterne s. (Tuhundra h:d): Åsby 1381 2/7 (RA), Giresta 1383 29/1 (RA)

Sura s. (Tuhundra h:d) 1381 16/5 (RA pp).

Svedvi s. » » 1399 16/10 (Styf/e II).

Säby s. » » 1384 4/7 (UB).

30. Åkerbo h:d.

Arboga s. 1384 1/3 (UB).

Björkskog s.: Grönö 1383 15/2 (RA)

Bro s. 1384 1/3 (UB).

Himmeta s. 1384 1/3 (UB).

Köping s. 1384 1/3 (UB).

Malma s. 1399 16/10 (Styffe II).

Odensvi s. 1384 1/3 (UB).

Torpa s. (Vesterrekarne h:d, Södermanl.) 1380 30/6 (Danska RA)

31. Lindes och Ramsbergs h:d.

Lindé S; hytta 1383 3/3 (RA).

Dalarne

32. Folkärna h:d.

Grytnäs s.: Avestafors 1383 2/6 (RA o. Link.).

33. Hedemora h:d.

St. Skedvi s.: Klingsbo 1370 10/9 (RA).

Nerike

34. Glanshammars h:d.

Rinkaby s.: Esplunda 1386 4/8 (Link).

35. Örebro h:d.

Mosjö s. 1382 15/5 (RA).

36. Kumla h:d.

Hallsberg s. 1391 27/7 (UB).

Kumla s.: Sanna 1383 26/11 (UB).

Lerbäck s. 1391 27/7 (UB).

37. Grimstens h:d.

Viby S. 1381 16/5 (RA pp).

Södermanland

38. Vesterrekarne h:d.

Eskilstuna s. (Österrekarne hzd) 1384 12/3 (UB)

Fors (Forsa) s. 1384 12/3 (Link).

Gillberga s. 1380 30/6 (Danska RA).

Lista s. 1380 30/6 (Danska RA).

Torshälla s.: Mälby 1382 7/3 (Link.).

Tumbo s.: 1379 30/11 (RA).

39. Österrekarne h:d.

Barfva s.: Skäggesta, Säby 1382 7/3 (Link.).
 Hammarby s.: Hammarby 1378 17/6 (RA), St. Tidö 1379 15/2 (RA),
 Husby-Rekarne (Husaby-Byring) s.: Ryningsberg (Hacksta) 1379 15/2 (RA).
 Jäder s.: Malmö 1379 11/11 (RA), Almby, Berga 1384 12/3 (UB).
 Kjula s.: Viby 1379 11/2 (RA).
 ? Näshulta s. (möjl. Hönstorp) 1381 16/5 (RA pp.).
 Stenkvista: s. Torsberga 1385 6/10 (Link.).
 Sundby s.: Ostra (Olustra) 1386 26/10 (RA).
 Vallby s.: Kolsta 1381 16/5 (RA pp.).
 Ärla s.: Rinkesta 1379 15/2 (RA), Spånga 1385 6/10 (Link.).

40. Åkers h:d (Akerbo hundare).

Fogdö (Gamlakloster) s.: Vik 1399 4/7 (RA).
 Helgarö s. 1381 16/5 (RA pp.).
 Härad s.: Kumla 1382 7/3 (Link.), Lottesta (Litista) 1384 3/3 (RA).
 Vansö s.: Lagnö 1381 16/5 (RA pp.).
 Åker s.: Berga 1379 8/3 (Danska RA).

41. Selebo h:d (Sylbohundare).

Aspö (Husaby-Aspa) s.: Oppeby, Säby 1386 25/5 (RA).
 Kernbo (Kyrna) s.: Kvartinge (Taxinge s.) 1369 13/1 (Hildebr. afskr), Näsby
 1377 18/11 (Danska RA), Edsala, Läggesta, Ramsö 1379 31/3 (Danska RA),
 Finsta 1380 20/6 (Danska RA), Gripsholm dat. 1381 14/5 (RA).
 Taxinge s. (Öknebo h:d): Näsby, Helleby 1369 13/1 (Hildebr. afskr.), Finkarby
 1381 11/1 (Rääf I), Åby 1383 15/2 (RA o. Link.).
 Toresund s.: Herrestad (Harista) 1379 15/2 (RA),
 Räfsnäs 1379 31/3 (Danska RA).
 Ytterenhörna s. (Tuna-Enhörna, Öknebo h:d): Nora, Löfsta 1369 13/1
 (Hildebr. afskr), Hallsta 1379 15/2 (Danska RA).
 Ytterselö s. (Tuna uppå. Sila): Mälsåker 1383 2/6 (RA).
 Ärja s. (nu delar af Åker o. Kembo) 1379 8/12 (UB).
 Öfverenhörna s. (Husaby-Enhörna, Öknebo h:d): Gransta,
 Nöttesta 1379 31/3 (Danska RA).
 Öfverselö s. 1381 11/5 (Rääf I).

42. Oppunda h:d.

Betna s.: Fågelsund 1378 11/15 (Säfstaholm), Åkerö, Dalby,
 Ålspånga, Harlinge 1382 7/3 (Link.).
 Blacksta s. 1381 16/5 (RA pp.).
 Floda s.: Ökna, Eneby, Himlinge, Tjugesta 1379 30/11 (RA).
 Husby-Oppunda s.: Öksund 1381 24//11 (Säfstah),
 Närlunda, Torp 1382 7/3 (Link.).
 Lerbo s. 1381 22/6 (Rääf I).
 Stora Malm s. 1383 2/6 (RA, Link.).
 Vadsbro s.: Hedenlunda 1381 16/5 (RA pp.).
 Vestra Vingåker s.: Kesäter 1381 1/5 (RA),
 Säfstaholm (Sävesta) 1382 7/3 (Link.).
 Vrena s. 1383 20/6(RA). I
 Österåker s.: Hulla 1379 30/11 (RA).

43. Villåttinge h:d.

Dunker s. 138I 16/5 (RA pp.).
 Flen s. (Oppunda hzd) 1379 29/1 (RA).
 Forsa s. (Oppunda hzd) 1386 20/6 (RA).
 Helgesta s. 1382 18/4 (UB).
 Hyltinge s.: Sparreholm (Hiltinge) 1383 29/1 (RA).
 Lilla Malma s.: Grinda 1384 21/3 (Eriksberg).
 Lilla Mellösa s. 1380 30/9 (RA).

44. Daga h:d.

Björnlunda s.: Elghammar 1381 14/10 (RA).
 Gryt s.: Stjemhof (Nässelsta) 1381 14/10 (RA).
 Gåsinge s. 1384 3/3 (RA).
 Kattnäs s. 1382 7/3 (Link.).

45. Jönåkers h:d.

Bergshammar s. 1384 21/3 (Eriksberg).
 Bärbo s.: Täckhamnar 1384 12/3 (Link.).
 Halla s.: Baldursta 1378 17/6(Säfstaholm).
 Kila s. 1386 25/4 (RA).
 Lunda s.: Smedsta 1381 7/11 (UB), Tybble 1384 12/3 (Link.).
 S:t Nicolai s.: Krognäs 1379 3/4 (Säfstali), Flättna 1381 7/11 (UB),
 Stjernholm (Benede) 1384 12/3 (Link.),
 Släbro (Slädebro) 1384 21/3 (Eriksberg).
 Stigtomta s.: Åsby 1384 21/3 (Eriksberg).
 Tuna s. 1384 21/5 (UB).

46. Rönö h:d.

Bogsta s. 138I 14/10 (RA).
 Bälunge s.: Haga, Segersta m. fl. 1376 17/11 (RA),
 Sundboholm, Måstena 1383 17/3 (RA),
 Nynäs, Oppeby, Elghammar 1384 12/3 (RA o. UB).
 Helgona s.: Bullersta 1384 17/4 (Link).
 Lid s.: Svista 1381 16/5 (RA pp.).
 Ludgo s. 1382 7/3 (Link.).
 Lästinge s.: Drömsta, Löt 1382 2/2 (UB).
 Ripsa s. 1386 11/3 (Link.).
 Runtuna s. 1376 17/11 (RA).
 Råby-Rönö s. 1384 12/3 (Link.).
 Svärta s.: Svarta (Noor) 1386 20/6 (RA).
 Sätersta s. 1384 12/3 (RA).
 Torsåker s. 1384 21/3 (RA).
 Tystberga s.: Rogsta 1382 27/4 (Link.),
 Nålberga, Ekeby, Harsta 1383 17/3 (RA).

47. Hölebo h:d.

Hölö S. 1376 17/11
 Mörkö s. 1381 23/6(Rääf I).
 Trosa s. 1383 17/3 (RA).
 Vagnhärad s. 1384 12/3 (RA).
 Västerljung s. 1376 17/11 (RA).

48. Öknebo h:d.
 Turinge s., 1381 22/6 (Rääf I).
 Tvetå s. 1379 11/1 (RA).
 Vårdinge s.: Hjortsberga, Björsta 1382 4/3 (RA pp),
 Lundby, Mölnbo, Svalsta, Usta 1382 7/3 (Línk.).
 Västertelje s.: Hanstavik (Hanesta) 1379 25/7 (RA).
 Ytterjärna s. 1376 17/11 (RA).
 Öfverjärna s. 1379 25/7 (RA).
 Östertelje (Telgbo) s. 1384 12/3 (UB).
49. Svartlösa h:d (Öfra Tör).
 Botkyrka (Botvida) s.: Fittja 1381 14/10 (RA).
 Huddinge s.: Smista 1384 12/3 (UB), Gladöfors, Fullersta 1384 25/4 (UB).
 Salem s.: Edeby, Lideby, Ladvik 1384 12/3 (UB).
 Brännkyrka s.: Sättra 1376 30/9 (UB), Valla 1384 12/3(UB),
 Rejmersholm dat.1382 15/5 (RA).
50. Sotholms h:d (Ytra Tör).
 Sorunda s. 1381 14/10 (RA).
 Västerhaninge s.: Nödesta 1384 12/3 (UB).
 Ösmo s.: Jursta 1384 12/3 (UB).

Östergötland

- Linköpings stad 1376 $\frac{3}{4}$ (Línk.).
 Norrköpings stad 1359 18/11 (Torönsborg) 1383 3/3 (Línk.).
 Söderköpings stad 1377 25/3 (RA).
51. Finspånge läns h:d (under Bråbo).
 Hellestad s. 1377 25/3 (Línk.).
 Regna s.: Regnaholm (Botolfstorp) 1385 6/10 (Link)
 Skedevi s.: Sillsjö, Tölingsnäs 1385 9/11 (Línk.).
52. Bråbo h:d.
 Kvillinge s. 1381 22/6 (Rääf I).
 Östra Eneby s. (Norrköping): Svärtinge 1359 18/11 (Torönsborg), Grimstad
 1377 25/3 (Línk.), Ringstad 1377 9//10 (Línk.).
53. Memmings h:d.
 Kimstad s.: Landsjö 1383 2/6 (RA, Línk.)
54. Lösings h:d.
 Dagsberg s.: Gillerhälla 1377 27/6 (Link),
 Bråborg (Brånäs) 1413 17/11 (Sv. Dípl.).
 Styrestad s.: Dömestad 1369 13/1 (Hildebr. afskr.).
55. Östkind's h:d.
 Häradshammar (Herserum) s.: Gårdsjö 1377 27/6 (Línk.),
 Önsäter 1381 18/11 (UB), Hylinge 1383 3/3 (Link.), Sörby,
 Häradshammar I402 29/1 (Sv. Dípl.).
 Östra Husby s. (Husaby mellan víka): Möllestad, 1383 10/6 (Línk.),
 Stora Gyllinge 1402 29/1 (Sv. Dípl).
 Östra Stenby (Stenbo) s.: Rotenberg (Thorsnäs) 1377 27/6 (Línk.),
 Ållonö (Olö) 1383 19/6 (Línk.).

56. Björkekind's h:d.
 Kuddby (Kutbo) s. 1377 27/6 (Link.),
 Göpperstad 1383 19/6 (Link.).
 Rönö s. (under Östra Ny): Baggetorp 1359 18/11 (Torönsborg).
 Tåby (Tabo) s.: Mem, Stensvad 1359 18/11 (Torönsborg).
 Å s.: Kåfverö 1377 27/6 (Link.), Harsby 1383 26/5 (Link.).
 Östra Ny (Ny el. Nykirkia) s. 1381 22/6 (Rääf I).
57. Hammarkinds h:d.
 Drothem s. (Söderköping) 1383 19/6 (Link.).
 Mogata s.: Skruckeby 1359 18/11 (Torönsborg).
 S:t Anna s. (under Skällvik): Herrborum, Djursö, Thorön m. fl.
 1359 18/11 (Torönsborg).
 Skällvik s.: Eknön 1359 18/11 (Torönsborg).
 Skönberga (Skinberga) s.: Liljestad 1371 9/1 (UB).
58. Skärkinds h:d.
 Gistad s.: Hannebjörke 1384 15/4 (UB), Äleby 1385 11/6 (Hildebr. Afskr.).
 Gårdeby s.: Åkerby 1413 17/10 (Sv. Dipl.).
 Skärkind s.: Ulberstad 1367 u. d. (RA).
 Yxnerum s.: Fröjerum 1383 13/12 (RA pp.).
 Östra Ryd (Rydbo el. Vibyrud) s.: Viby 1370 27/9 (Link.).
59. Bankekind's h:d.
 Askeby (Kloster) s. 1376 9/10 (Link.).
 Bankekind (Svinstad) s.: Bjärstad 1379 29/6 (Link.).
 Gräfsten (Vestra Grafw) 1383 13/12 (RA pp.).
 Björsäter s.: Valsinge 1377 25/3 (RA),
 Odensgöl 1385 11/6 (Hildebr. afskr), Ö, dat. 1300 11/1 (UB).
 Grebo s.: Norrby, Melby 1383 13/12 (RA pp.),
 Rödsten 1385 4/10 (Link.), Dala1402 29/1 (Sv. Dipl.).
 Vårdsberg s. 1385 28/7 (RA).
 Värna s.: Herrsäter (Hiriksäter) 1370 3/5 (RA).
 Åtvid s. 1369 7/11 (Link.).
 Örtomta s. 1376 9/10 (Link.).
60. Hanekinds h:d.
 Kaga s.: Bränninge 1383 18/6 (UB).
 Kärna s. 1385 6/10 (Link.).
 Landeryd s. (Bankekind's h:d): Hackefors 1360 25/2 (UB),
 Slattefors (Forsa) 1383 13/12 (RA pp.), Harfvestad,
 Edsberga 1385 28/7 (Link.).
 S:t Lars s. (Linköping): Råberga 1383 13/12 (RA pp.),
 Tannefors 1384 17/4 (Link.).
 Skeda s.: Mo 1378 20/11 (Link.), Åkerstad 1385 28/7 (Link.).
 Slaka s.: Brötjestaad 1381 10/10 (Link.).
 Wist s. 1360 25/2 (UB), se i öfrigt sid. 263 0. f.
61. Åkerbo h:d.
 Näsby s. (nu del af Rystad): Gärstad 1385 29/7 (RA).
 Rystad s.: Vreta 1385 28/7 (RA).
 Törnevalla s.: Skäggestad, Stratomta 1384 8/9 (RA).
 Östra Skrueby s.: Lundby 1383 13/12 (RA pp.).

62. Gullbergs h:d.
 Björkeberg s.: Hesselby 1376 3/4 (Link.).
 Flistad s. 1376 15/8 (Link.).
 Vreta kloster s.: Glanstad 1383 26/5 (Link.).
63. Bobergs h:d
 Ekebyborna (Ekby) s. 1376 9/10 (Link.).
 Elfvestad s. 1376 9/8 (Link.).
 Fornåsa s. 1376 15/8 (Link.).
 Klockrike s. 1378 11/11 (Link.).
 Kristberg s. 1384 28/10 (Link.).
 Lönsås s. 1376 15/8 (Link.).
64. Aska h:d.
 Hagebyhöga s.: Hässleby 1379 1/5 (RA).
 Motala s.: Holm, Hårstorp 1369 13/1 (Hildebr. afskøc).
 Orlunda s. 1381 10/3 (RA).
 Vinnerstad s.: Staffanstorp 1383 3/3 (Link.).
 Västra Ny (Nykirkío) s.: Medevi 1369 13/1 (Hildebr. afskn).
 Västra Stenby (Kelvesten) s. 1379 1/5 (RA).
65. Dals h:d.
 Rogslösa s.: Vilseberga (Örberga s.) 1386 6/10. (RA).
 Szt Per s. (Vadstena, Aska h:d): Hufvudstad, Kvisberg 1382 26/2 (RA).
 Strå s. (Aska h:d) 1382 26/2 (RA).
 Örberga s.: Ullevid 1385 28/7 (RA).
66. Lysings h:d.
 Svanhals s.: Glänås 1383 3/3 (Link.).
 Stora Åby s. 1383 3/3 (Link.).
67. Göstrings h:d.
 Hof s. (Dals h:d): Furåsa, Klosterorlunda 1382 11/11 (UB).
 Hogstad s.: Mjärdevid 1385 6/10 (Link.).
68. Vifolka h:d.
 Härberga s. 1382 4/3 (RA pp).
 Mjölby s.: Mjölby kvarnar 1376 15/8 (Link.).
 Normlösa s. 1376 9/10 (Link).
 Veta s.: Ljunga 1385 1/8 (Link).
 Västerlösa s. (Gullbergs hzd) 1382 27/2 (Link.).
 Västra Harg 1382 4/3 (RA pp).
 Östra Tollstad s. 1382 4/3 (RA pp).
69. Valkebo h:d.
 Nykil s.: Hörna, Rösäter 1376 15/8 (Link.).
 Rappestad s. 1385 6/10 (Link.).
 Vikingstad 5.: Sköldstad 1382 4/3 (RA pp).
70. Ydre h:d.
 Asby s.: Sanna 1381 22/6 (Rääf I), Edstorp 1385 2/8 (Rääf I).
 Sund s.: Oppreda (Ukreta?) 1381 22/6 (Rääf I), Graby 1394 20/9 (Rääf IV)
 Torpa s.: Näs (Näs i Ydre?) 1377 14/9 (Rääf I).
 Västra Ryd s. 1385 2/8 (Link.).

71. Kinda h:d (Kind).

Horn s. 1455 23/4 (Räaf I).

Hycklinge s.: Mörby 1377 9/10 (Link.).

Hägerstad s.: Aska 1386 11/3 (Link.), Fulmestad, Skälhamra 1400 30/11 (RA).

Kisa s.: Föllingsö, Sundsnäs 1382 15/5 (RA).

Kettilstad s. 1382 15/5 (RA).

Oppeby s.: Stjernevik (Oppeby) 1386 11/3 (Link.).

Tirserum s.: Sommenäs 1381 10/7 (Link.), Tirserum 1405 10/4 (Sv. Dipl.).

Tjärstad s.: Bersebo 1386 11/3 (Link.).

Vårdnäs s.: Skillberga 1366 14/4 (Link.), Brokind (Bro) 1379 8/9 (Link.),

Västerby 1385 29/7 (RA), Bosholmen, ofullst. datum

(Margareta Grips bok, Trolleholm).

Västra Eneby s. 1370 1/6 (Link.).

Småland och Öland.

72. Norra Tjust h:d.

Dalhem S. 1383 19/6 (Link.).

Gårdserum (Gelvisrum) s.: Kulla 1383 21/5 (RA), Åsebo 1383 13/12 (RA pp.).

Hanns s.: Grefsäter 1383 13/12 (RA pp.).

Lofta s.: Dynestad 1382 4/3 (RA pp.), Vinö 1383 13/12 (RA pp.), Åkerholm (Bokalla) 1385 11/6 (Hildebr. afskr.).

Loftahammar s.: Sten 1378 13/11 (Link.), Bjursund 1381 29/6 (RA).

Ukna s.: Lökerum (Vestervik s.) 1370 1/8 (Link.), Baldersberg 1383 13/12 (RA pp.).

Västra Ed s.: G10 1377 10/12 (RA), Ed, Bankestad 1383 13/12 (RA pp.),

Vinäs dat. 1405 10/3 (Sv. Dipl.), Hellerö, Forsby 1455 23/4 (Räaf I).

Östra Ed s.: Liknevarp 1368 30/5 (RA).

73. Södra Tjust h:d.

Gamleby (Västervik) s.: Ramstad 1377 4/12 (Link.), Kasimirsborg (Mem) 1380 10/11 (Link. o. Nord. mus).

Gladhammar s.: Gunnebo 1383 19/6 (Link.), Samsvik 1405 11/3 (Sv. Dipl.).

Hallingeberg s. 1380 10/11 (Link.).

Odensvi s. 1383 10/6 (Link.).

Törnsfall s.: Ahnvik 1381 9/2 (Hildebr. afskr.).

74. Sevede h:d.

Frödinge s. 1381 10/7 (Link.).

Södra vi S. 1384 19/4 (Link.).

75. Handbörds h:d.

Fagerhult s. 1370 17/1 (UB).

Fliseryd s.: Finsjö, Högsrum 1380 6/6 (UB).

? Fågelfors s. (möjl. Gamlehult = »Gamblaböte») 1380 6/6 (UB).

Högsby s.: Basebo 1380 6/6 (UB).

P Långemåla s. (möjl. Lammhult = »>Lag"mundah0lt>>») 1380 6/6 (UB).

76. Stranda h:d (under Handbörds h:d).

Mönsterås s. 1370 4/5 (Link.).

77. Norra Möre h:d.
 Kläckeberga s. 1370 3/2 (RA).
 Ryssby s. 1380 6/6 (UB).
78. Södra Möre h:d.
 Hagby s. 1370 17/1 (UB).
 Halltorp s.: Glasholm 1370 17/1 (UB).
 Våxtorp s.: Igellösa (Yghurlösa i S. Möre) 1377 *°/1 (Link.).
79. Algutsrums h:d, Öland.
 Algutsrum s. 1370 17/1 (UB).
 ? Torslunda (möjl. felskr. Fröslunda) s. 1370 1/1 (UB).
80. Slättbo h:d, Öland.
 Högsrum s. 1381 3/9 (Link.).
81. Norra Vedbo h:d.
 Askeryd s.: Askeryd 1383 18/6 (UB).
 Bredaryd s.: utan datum (Margareta Grips bok, Trolleholm).
 Haurida s. 1455 23/4 (Rääf I).
 Lommaryd s.: Degela, Nobynäs (Noteby) 1455 23/4 (Rääf I).
 Marbäck s.: Öringe, Häljarp 1382 27/2 (Link.).
 Säby s.: Säby 1381 22/6 (Rääf I).
82. Södra Vedbo h:d.
 Eksjö s. 1378 6/6 (Link.).
 Flisby s. 1386 28/2 (Link.).
 Hult s.: Skälsnäs 1377 14/9 (Rääf I).
83. Vista h:d.
 Skärstad s.: Drättinge 1383 10/8 (Link.).
84. Tveta h:d.
 Bankeryd s.: Månseryd 1378 6/6 (Link.).
 Hakarp s.: Rumlaborg (Homblarum) 1387 10/2 (Karlssons afskr).
 Järstorp s. 1378 6/6 (Link.).
 Lekeryd s. 1378 6/6 (Link.).
 Ljungarum s.: Jordanstorp (jovarstorp invid Jönköping) 1378 6/6 (Lin/z.)
 Rogberga s. 1378 6/6 (Link.).
 Svarttorp s. 1378 6/6 (Link.).
85. Östbo h:d.
 Tännö (Taanda) s. 1377 14/9 (Rääf I).
 Våxtorp (Ovaxtorp) s. 1385 16/7 (UB).
86. Västra hd i Njudung.
 Vallsjö s.: Eksjö hofgård 1383 1/4 (RA).
87. Östra h:d i Njudung.
 Kråkshult s.: Olofstorp, Fagerhult 1380 6/6 (UB).
 Näshult s. 1382 3/7 (Link.).

88. Uppvidinge h:d.
Dädesjö s.: Drättinge 1376 25/7 (RA).
Elghult s.: Högerås, Svartshult 1380 6/6 (UB).

Västergötland.

89. Ås h:d.
Murum s.: Påarp, Darrarp 1380 6/6 (UB).
Möne s.: Bollstorp 1380 6/6 (UB).
Södra Vånga s.: Vångboås, Rosendal 1380 6/6 (UB)
Tärby s. 1380 6/6 (UB).
Varnum (Hvemum) s. 1380 6/6 (UB).
90. Vedens h:d.
Fristad s. 1380 6/6 (UB).
Sandhult s. 1380 6/6 (UB).

BILAGA B.

MEDELTIDSHANDLINGAR RÖRANDE BJÄRKA-SÄBY

utgifna af
arkivarien Ernst Nygren.

1. Herman i Bogesta pantsätter jord i Hofvetorp och Våssentorp
i Wist socken till Bo Jonsson. 25. 2. 1360

Orig. à perg. i Upsala Univ. Bibl. (Cederhjemska samlzn).

Allum þom þetta breff hœra ælla seja sende Herman j Boghastapum, Birghe Mangnusson, hans magher, æuerpelika helso meth Gubj. þet warj allum weterlikt, swa þom her æpte comber sum þom her nw ær, þet wj kœnnoms os heparlikom man ok ærlikom Boo Joanson j hundrapa mark ok ffyratyghi ffullelika gelskyllogha wara, ffor huilka þœningha wj þom ffor nœnda Boo Joanson war goz, sum fœrst ær twa kuarna, þaþa j eno huse meth twa stena, tw lang jærn þera sigl, ala fiske ligiande j Hakaforsa strœme, en atough jordh j Houapørpe, en ffiærþongs attough j Wastra(!) þørpe j Wist sokn, meth akar, æng, skogh, fiske watn, jnan gardh ok wtan, meth allom tillagom, ængo aftakno, til pascadagh nw ffœrst komande pansat haua meth swa skæl, at ær þet fornœnda goz jnan þenna dagh aterløst, þa warj þet mit ok minna arua. Ær ey swa aterløst, þa kœnnoms wj þet sama goz þom fornœnda Boo ok hans arwum til æuerpelika ægho latit haua. Til þet at þetta ma þes fastare, bepoms wj ærlika manna jnsigle, sum ær Benedict Booson, Mangnussa Porsa meth warum egnum fforsattum. Scriptum 00 anno Domini c°c°c°(!) sexagesimo in die sancti Mathie apostoli.

Ungefär samtida anteckning å baksidan: Littera Hermanni in Boghastha et Birgeri Magnusson super molendinam in Hakafors, Huwathorp et Vestra thorp.

Sigill: n:ris 1-3 bortfallna, sigillremorna kvar, n:r 4 (starkt skadadt) rundt, af ofärgadt vax c:a 30 mm. Diam., visar i ensköd tre, 2 och 1 ställda, nedåtvändasjöblad; omskriften oläslig. Samtliga sigillen hafva varit fästade i pergamentremor genom uppvecket.

2. Bo Jonsson tillbyter sig jord i Bjärka och åtskilliga gårdar i Wist socken af Jon Petersson. 1367 u. d.

Orig. á perg. i Riksarkivet.

Thæt skal allom mannom viterlikt vara, som thætta nærwarende bref kunna hœræ ælle see, thæt iac Bo Jonsson, Østgøta lagman, kœnnis viþer mic hafua

ladit skælikom mænne Jon Pætersson thrithingen af Vllabolstaþ, item halft Kurinathorp, item een attung j Aby j Skerkindesokn oc Skerkindahereth mæþ allo thy, som them gotzemen til ligger j vatu ælle thørre, nær by ælle fierre, æncte vnden takit, fore een attung j Bierke oc Bierkethorpum, een attende deel myndre æn een half attung j Skoghe oc fæm fiærþunx attunge j Vestrathorpe, oc hafuer iac homum the fornæmpde gotz swa som Vllabolstaþ, Kurinathorp oc Aby vppe Skerkindahereth fastfarit mæþ Magnus Phathersson j Qwæstaþom, som sat i herethzhøfthinga staþ j Skerkindahereth oc tolf fastom æpter thy, som lagh sighæ, swa som Thomas j Hændelbirke, Botuluer j Frø, Niclis j Skyrtinge, Ingelder j Vidby, Guttorm *ibidem*, Halsten j Qwæstaþom, Pæther Haraldsson j Halaby, Jon *ibidem*, Haquon Magnæsson j Gummathorpe, Ysac j Bækkaby, Halsten *ibidem*, Frøpmundus j Øgiaby. In cuius rei euidenciam sigillum meum vna cum sigillo nobilis viri Benedicti Karlsson proloquutoris in Skierkindahereth presentibus est appensum. Datum anno Domini m^occ^oclxvii.

3. Staffan Avidsson bortbyter jord under åtskilliga gårdar i Wist socken till Bo Jonsson. I7. 1. 1370.

Orig. å perg. i Upsala Univ. Bibl. (Cederhjemska samlzn).

Alla the mæn thetta breff se ælla høra helsar Staffan Awidzson æwerdelika *medh* warom Herra. Gør iak allom mænnom viterlikt oc kuñneght oc keñnis *medh* thy nærwaranda opno brefwe swa fore them epter koma som fore them nw æra, at jak hafwer giort eet fult oc laghlikt jorda skipte *medh* ærlikom mænne Bo Jonsson, Øsgøta laghmañne, oc hans rætta arfwingiom i thessa mato, som hær epter følger, swasom jak hanom vpantwardar j thesso sama skipte. Først j Risanæs halff tridhia atung iord een siætta deel miñna, item j Skens-thorp siw atunga iord, item j Ringwidhathorp j yffrathorpeno nio fierdungx-atunga oc j nidhra thorpeno atta atunga, item alt Kirkiosæter oc halfft Høgh-sæter. Item alt thet jak ægher j Falla sæter, swasom j Hwirwa halff siwnda atung, i Hwirwa teghom twa tegha, j Stubba ryzlo thre lyti oc j Broko tolfte lutin af enom atung. Item een strøm, som ligger owan fore Skorpo qwern j Howa-thorp, een annan strøm, som ligger østan landz owan fore Gyrningis qwern oc sunnarst j strømenom. Item een qwerna strøm, som ligger østan landz j Tosta-fors jempt af the qwerneñne, som then sami Bo Jonsson fik af Dan j Howa-thorp. Item af Husaby fiskewatnom twa attungxdela, item j Thiegnaby skoghum een siæxtanda deels atung sunnan ana oc j twem thorpom, swasom j Hestamo oc j Hiwlabekx mala. Item Gyringe qwern østan ana, hwilkin som øwerst j strømenom ligger. Thessin all forscrefna godz oc serlika hwart thera vm sik haffwer jak them fornempda Boo Jonson oc hans rætta arfwingiom gansklika vplatit *medh* fastom oc allom landzlaghum til æwerdelika ægho oc *medh* allom

tillaghum, swasom hwsom, iord, aker, eng, skogha, fiskewatn, qwerna oc qwerna-stadha, j wato oc thorro, thorpa oc thorpastadha, *medh nempdo* oc *onempdo*, engom them tillaghum vndantaknom, som ther af aalder tillaghat hafwer. Fore hwilkin fornempda godz then sami Bo Jonson hafwer mik oc minom arfwingiom vplatet ater j thesso sama skipte thessin godz, som hær epter *nempnas*, som han fik af Niclisse Kætilson oc then sami Niclis Kætilson ærfde *medh* sinne husfrv Cristine Jonsdotter epter herra Jon Kætilson. Først j Ølande j Aasgodzrwm allan tridhia delin, item allan tridhia delin j Frøslundom, item j Møre j Kirkio Haghaby een brytia gard oc twa landboa j Glasholma, item j Engiom j Fagherhulta sokn allan tridhia delin, hwilken forscrefna godz then sami Bo Jonson hafuer mik oc minom arfwim j samo mato oc *medh* tholikom samo skælum oc landzlaghum vplatit, som jak hafuer giort. Forthan sculd afhender jak mik oc minom arfwingiom al the forscrefna godz, som jak hanom oc hans arfwingiom vplatit hafuer, aldre nokot sin mere at hindra ælla qwælia skulande, oc hemola jak the sama godz them fornempda Bo oc hans arfwim fore allom mannom, som nw æra, oc framledhis tilkoma kunnno. Framledhis gifwer iak fulla maght hæretz høfdinganom, som thessin fornempda godz liggia, at han fast fare oc fasta gifwi them fornempda Bo Jonssyni oc hans arfwingiom epter landzlaghum Til stadhfetilse oc mere sannind henger iak mit jnscigle hær fore thetta breff, oc bidher iak ærlika mæn, swa som herra Æringisl Sonason jerlin, herra Karl af Thøftom, herra Staffan Vlfson riddara oc Henric Svinakulo, at the sætin siin jnscigle til vitnisbyrd fore thetta breff, som scriwat war j Stocholm areno epter Gudz byrd millesimo ccc^o septuagesimo feria quinta proxima post octauam epiphanie Eiusdem.

På baksidan följ. anteckning från 1500-talet: Bo byte sig goz til Vist sockn. Å framsidan anteckningen: EXII. Cl. 17 Sept. 1714 på EXt'l'aOl'dZ Tinget i Linköping.

Sigill: n:r 1 bortfallet, remsan kvar; n:r 2 rundt, af ofärgadt vax, 25 mm. diam., visar i sköld en balkvis ställd båt; omskrift: IERIN G - - - NIS : SON - - ; n:r 3 rundt, af ofärgadt vax, 24 mm. diam., visar på en dekorativt inramad, med rutverk prydd botten en sköld med hjälm och hjälmprydnad. Skölden är åt höger lutad och visar en sparre; på sköldens vänstra hörn hvilar en högervänd hjälm, uppbärande som hjälmprydnad en med skaftad fjädervippa försedd hatt; omskriften oläslig. N:r 4 rundt, af ofärgadt vax, 28 mm. diam., visar i en sköld en tillbakaseende ulf. Omskriften: - - - STEPHANI : ULL --- H. S. M. - - - N:r 5 borta; remsan kvar. Samtliga sigillerna hafva varit fästade i pergamentsremсор genom uppvecket.

4. Bo Jonsson tillbyter sig jord i Säby och Hofvetorp i Wist socken af Volrad Drekow och Sigrid Håkansdotter. 9.1. 1371.

Orig: á perg. i Upsala Univ. bibl. (Cederhjelm'ska samlzn).

Alla the mæn thetta breff se ælla høra helsom wi Bo Jonsson, Øsgøta laghman, Volradh Drekow oc Sighrid Haquonadotter, hans husfrw, æwerdelika *medh* varom Herra. Gørum wi thet allom mannom witerlikt oc kennomps oppenbarlica *medh* thesso varo nærwaranda brefwe, at wi hafwm giort eet fult oc laghlikit . . . . skipte i thesso mato. Først later iak Bo Jonsson vpp them for-

nempda Volradhe oc frw Sighridhe hans husfrw mit goz Liliastadha, hwilkit husfrw Ingeburgh Thordz dotter gaff Lynkøpungx kirkio oc jak Bo fik ater i rætto skipte aff kirkionne, hwilkit fornempda godz Liliastapa jak later them oc thera arfwingiom vpp til æwerdelika ægho *medh* allom [ægh]andræt oc *medh* allom tillaghum i wato oc thorro ængo vndan takno, oc wi foresaghde Volradh oc Sighrid Haquona dotter latom ater vpp i thesso sama skipte them fornempdo Bo Jonson oc hans arfwingiom waart godz Sæby Vist *medh* thy i Howathorp ær oc allom thøm tillaghum, som ther vnder hafwa lighat aff aalder, oc alt thet wi æghom i Sæby oc i Wist sokn i wato oc thorro ængom tillaghum vndantaknom, afhendom thet godz oss oc varom arfwim oc tileghnom thet fornempda Bo Jonson oc hans arfwim til æwerdelika ægho, hwilkit godza skipte ær giort, som hær æpter følger, at jak Bo Jonson hafwer ganzklika gangit til hetherlika mæn Jon Magnusson oc Jon Vpplenning oc wi Wolradh oc Sighrid hafwm gangit til Haquon Kampa oc Magnus Vyrda, swa at these fyre skulu ware walgiptismæn wara, oc mæktughe innan thetta oc midhfasto, som nw nest komber, mellom oss thetta skipte lika oc jæmpna oc allaledhis ful [kompna], hwat the hær wm a badha sidhur göra ælla lata ælla hwillikt waart andre skal i thesso skipte tilgifwa, thet scal *medh* oss oc warom arfwingiom fast oc stadhugt æwerdelika vara. Framledhis kan thet henda, at een ælla flere aff thessom fyrom valgiptis mannom innan thetta oc midhfasto frafalla, tha skulu the, som epter lifwa, fulla maght hafua *medh* thesso brefue at taka andra godha mæn j sama stadh, hwem the vilia. Ther næst vm thessom fyrom valgiptis mannom vm thetta skipte ey a sæmia kan, tha hafwm wi vaalt ærlikan riddara herra Bændicter Philippusson til een owerman, hwilkom wi fulla maght gifwm, at han scal thetta skipte lika oc jæmpna, som hanom got synis, til een ganzkan enda oc hwat wi ther wm gør, thet wiliom wi fast oc stadhugt at halda. Kan herra Bændicter innan thenna timan frafalla ælla ey i rikeno wara, tha skulu the fornempdo fyre walgiptis mæn maght hafua at kesa oc vælia en annan owerman, hwem the wilia aff enom androm godheman i rikeno. Vm them sielfuom ey vppa sæmio kan, then owerman skal hafua sama maght, som herra Bændicter skulle hafua hafft. Kan oc swa wara, at these fyre valgiptis mæn skiwta sik nokot til herra Bændicter, vm them nokot askilia kan, ælla til then andra owermannin som the vælia, æn ey ær herra Bændicter til, tha hafwa the thess maght oss aat skilia innan tolf wikur, epter the sama walgiptis mæn them tilsighia. Samulepis iak Mæritta Knutzdotter gifwer mina fulbordh oc min ganzska ræt oc atalan, som iak til Sæby hafwer, til thetta skipte, som min fornempda modher frw Sighrid *medh* them sama Bo epter allom them forordom, som før æru saghd. Thessin fornempda forord oc articlæ lofwim wi fornempde Bo Jonsson, Volradh Drekow, Sighrid Haquona doter oc Mæritta Knutz doter oc ware arfwa fasta oc stadhuga at halda vidh vara godha tro vthan alt arght. Oc til mere visso oc stadfestilse hengiom wi waar incigle fore thetta breff oc bidhiom wi hetherlikan father oc herra Niclis, *medh* Gudz nadh biscop, biscop i Lynkøpung, oc ærlika mæn, herra Eringisl Sonasson ierl, Harald Kasa, Harald Bagga, Jon Andrisson oc Pæter Thomason, at the sætin siin incigle til vitnis-

byrd fore . . . . breff. Datum Norcopie anno Domini m^occc^o septuagesimo primo feria quinta infra octauam epyphanie Eiusdem.

Anteckning å baksidan med hand från 1500-talet: Paa Sæby i Vist sokn.

Sigill: n:ris I--8, 10 borta, remsorna kvar och till 5, 7, 8 och ro äfven påsar af hvitt eller oblekt linne;

n:r 9 rundt, af ofärg. vax, 25 mm. diam., visar i en åt höger lutad sköld en från vänster sköldkant framkommande galt. Omskrift: - - ' IOHIS. AI - - - S.S - - -. Samtliga sigillen hafva varit fästade i pergamentsremсор genom uppvecket.

Pergamentet har varit utsatt för inverkan af kemiska syror, hvarför texten på sina ställen är synnerligen svårtolkad.

5. Bo Jonsson gör ett jordaskifte med Wist kyrka ang. jord inom samma socken. 5. 5. 1379.

Orig. å perg. i Upsala. Univ. Bibl. (Cederhjelmiska samlzn).

Thæt skal allom mannom viterlikt vara som thatte(!) breff kunne høra ælle sea, at jac Bo Jonson, drotzte j Suerike, kænnis vither meth these myne vpno brefuo mic hafua latit Vistbo kirkio en half attung jordh j Stywinge oc en fiærthunxattung j Stywinge skogh j Vistbo sokn j Hanakindahæræth meth hws oc jordh, aker oc æng oc meth allo thy ther tilligger j vato oc thørre, ængo vndan(!) fori thisse gotz hær æpte koma. Forst een attung jordh j Skoghe meth allom hans tillagha. . . . , ens øra afrapa j Joarstorp oc j Ringwithathorp ens øre afradæ. Item j Holgerstorp ens halves øra afrapa oc Martinstorp ens ørtughs afrapa. Item j Klinte thiugge øræ afrapa oc j Gunnarsbothom thiugge ens øræ afrapa, item fiærþungen aff Landemæræ, som ær half ællofte ørtogs afrapa oc j Høghamo ens halves øra afrapa. Item j Rængsnæss een half mærke afrapa, j Vestrathorp een half fiærthungs attung oc j Joanssæter een half attung. Jtem tompter oc hagha j Sudra Bierghæ aff ena halfua mærke afrapa. Jtem allan kirkionæ æghodeel j Knutmala oc Bræmathorp oc ther til gaff jac fornempde Vistbo kirkio firtighe marker suenska paningo sua got mynt, som siex marker ginge fori ena løthugha mark, huilkan fornempde half attung j Stywinge oc een fiærthunxattung j Stywinge skogh jac afhender mic oc minom arfwm oc vplater oc anduarther fornempde Vistbo kirkio til æuerdelik eghe. In cuius rei testimonium sigillum meum vna cum sigillis Haraldi Bagge oc Petri Thomasson presentibus litteris est appensum. Datum anno Domini mcccclxx nono feria quinta ante diem beati Johannis ante portam latinam.

A tergo: Littera Bo Joansson de commutatione Styuinge in Skoghx marker aliis.

Med hand från 1600-talet: Breffett på Ioenn Sätter och på. Bråmmestörp.

Sigill: n:ris I-2 bortfallna, remsorna kvar; n:r 3 rundt, af ofärgadt vax, 24 mm. diam. och inneslutet i en påse af hvitt eller oblekt linne: inom ett trepass en åt höger lutad sköld med otydligt innehåll (möjligen tre ginbalkvis ställda, sexuddiga stjämor); omskriften oläslig.

6. Bo Jonssons testamente. 16. 4. 1384.

Afskrift från 1610- eller 1620-talet, tillh. Tureholms-samlingen, nu ingående i vol. B 19 i Riksarkivet (Äldre afskrifter från 16-18 århund. af medeltidshandlingar) [A]. Några varianter äro anförda från: 1) något yngre afskrift i samma samling, nu likaledes i vol. B. 19 [B]; 2) afskrift, ungefär samtidig med den föregående, i den s. k. Margareta Grips bok (sid. 141 ff.), numera i Trolleholmsarkivet [C], 3) det af Hadorph ombesörjda trycket i densammes edition af Alexandri Magni Historia (Wisingsborg 1672) [D]; jfr om detta Geete, Fornsvensk bibliografi, n:r 684. Af dessa texter föreligga alla utom A i en vidimation, hvilken utfärdats från Söderköping af bl. a. biskop Knut i Linköping och trol. får dateras till 1399 omkr. den 18 maj. Den aftryckes här såsom n:r 7 efter B. Texterna B, C och D äro starkt afhängiga af hvarandra eller af ett gemensamt förlägg, hvilket visar sig bl. a. däri, att samma rader öfverhoppats af deras afskrifvare.

Alla them, som thetta breeff höra eller see helser iagh Boo Joonsson, droste innen Swerikie, ewärdeliga medh Gudi. Förthenn skulld, att iagh hafuer tenncht medh Gudz hielp för rickzsenns gagn och ährende föllga minom kära herra och högbornom fursta Konung Allbrecht till fijennnda lannd och dödzens tijma är allom mannom owiss, ty skipar iagk (!) heel och heebregda medh berådne modhe min ährende och tingh, sosom herefter föllger. Och först setter iagh och skipar mina executores och mina yterste willies fullfölliere, werdige herrar och anddeliga fäder her Nils, medh Gudz nåde biskop i Linköpinng, och her Tordh, medh samme nåde biskop i Strenngnäs, och welborne menn, her Carl Vlfson och her Birger Vlfsonn, her Erich Kettillsson, her Steen Benedicksonn, her Eringissl Niclisson, riddare, Vlf Joenson, Steen Boosson, Carl Magnusson, swenner, doch så medh willkor att kunne these mine executores afgå, alle eller någer thera, tå skipar iagh till mine executores her Knwth Kaersson(!) i sins faders her Carl Vlfsonns stadh, änn han afgår, Ture Bonde (∴ Benedicksson)¹ i her Steen Benedickssons stadh, änn han afgår, Allgut Magnusson i her Birger Vlfsonns stadh, änn hann afgår, her Kettill Joenson i her Erich Kettillsonns stadh, änn han afgår, Tore (∴ Tordh)² Bonnde i her Erngissl Niclissonns stadh, änn hann affgår, Magnus Kasa i Vlf Joennsons stadh, änn hann afgår, her Knwth Boosson i sinns broders Steen Boosons stadh, änn han afgår, Arfwett Benedicksonn i Carl Magnussonns stadh, änn hann afgår. Och antwarder iagh och gannskelige vplater effter min dödh från migh och minom arfwom minom förnembdom executoribus alla mina panta, som äro Nyköpinngz hws, Stäkehollms³ hws, Callmarne hws, Åbo hws, Wijborgz hws, Rassborgz hws, Tawista hws och Krytzeborg, Öresteen, Öpensteen och Forsshholm, medh allom these hwsenne, landom, fögheti, städöm (∴ stadom) och Upsala ödom och alle anndre panta, som iagh aff rijkeno haffuer, nempda och onembda, huar the hellst liggia, engo undan tackno, medh allom thera tillagom och medh alla rättigheet, som iagh till thera hafuer, efter thy mina (∴ min) breef uthwijsa, huilken iagh them och gannskeligen oplather och opantwarder, och wisar iagk till the förnembde mina executores alla mina foghata och embetzmen, som the för^{ne} pannta hws och

1 Bengdtsson' B, C.

2 'Tordh' C, D.

3 'Stockholms' B, C, D.

lannd, fögheti, städ (∴ städer) och Upsala ödhe innehafue å mine wegna, så att the them skola göra lydno, troskap och rechenskap och allting göra och hållde efter theres budh, rådth och willie, sosom the migh nu plichtige äre att göra eller någedt sinn best och troligest gioret hafue. Och gifuer iagh them förnembdom minom executoribus fulla macht att styre och rådhe alle the förnemde panta, änn iagh afgår, lijkawis som iagh them nu styrer och rådher, så att the måge mine foghata och embetzmén, som the förnemda mina panta nu innehafua, af them pantom, hwsom, lanndom, fögheti och ämbete frijliga och welleliga vthan alla neisegen affsettia, och anndre i theres stadh tillsettia, efter thy som Gudh gifuer them till rådhe och them tyckes rådeligitt och gagneligitt wara, och går iagh ganskliga medh allom kerleek och troskap till the förnemde mina executores och thera ehrlicheet och troskap medh allom minom pantom, som förre är sagt, medh så willkorom, atte (∴ at the) skole af them för^{ne} pantom och thera inngielldom alla mina skulld, som iagh är i kommen å rijkzenns wegne, bethala, sosom the willia både sin siäl bewara och mina, och för Gudz doom bekennde wara, och will iagh, att the the för^{ne} hws, lannd och panta alldrig frånn sigh eller sine werio antwarda, förr änn min skulld är gansklige bethaledt, vthan heller them wachta och beware lathe efter ty mina (∴ min) brief vthwijsa, och Swerigis rijke är åförwaratt och thes rätter tillsiger. Framledis meden iagh hafuer min aflinga godz fångitt medh minom (∴ mino) stora ärfwode och åtancke, tå oplater iagh förnembdom minom executoribus all min aflinga godz, som iagh hafuer i Vpsala, Strängnäs och Wessterås biskopzdomom (∴ -dömom), och så och alle the erfdagodtz och aflinga gotz, som iagh hafuer i Östergöttlande, i Tiust, i Kinnd, i Ydre, i Callmarne fögheti och i Ölannde, så att the skule them styra och rådhe och i hanndom hafue, sällia, gällda och skipa, effter ty Gudh them till rådha gifuer, och af them alla mina skulld bethala: först erchiebiskopenom och doomkirckionne i Vpsalom tollfhundrade suenska marcker, biskopenom och doomkirckionne i Linnköpung sexhundrade lödige *h^{er}*, biskopenom och doomkirckionne i Strängnäs femhundrade lödige *h^{er}*, biskopenom och doomkirckionne i Wessterås sexhundrade¹ swenska *h^{er}*, biskopenom och doomkirckionne(!) i Åbo sexhundrade suenska *h^{er}*, huillka peninga summor iagh bekennes migh redeliga hafue opboridt af them förnembdom biskopom och doomkirckiom till hwsena och lanndena återlösn. Item af them förnembdom godtzom skule the och bethale alle anndra mina eigna skullder, huar the kwnne finnes och under² namn allom them mannom, som iagh hafuer godtze af fångitt och mine executores kunne finna eller medh skälom pröfua, att iagh eller mina embetzmén hafua eij fullt föregifwidt. Och will iagh, att them skall allom fullt gifues eller och them thera godz återantwardes, så att min siäl är allaledes åförwarat, och the willia och sina siäla hafue bewarade för Gudz dome. Item befaler iagh minom förnembdom executoribus, atte (∴ at the) af thessom för^{ne} erfdom och aflinga godtzom skule bethale och fulleliga bereeda allt mitt

1 'femhundrade' D.

2 'Wider' B.

testamente, huru högt iagh thett giordt hafuer eller göra will, huad thet kann heller wara i godtzom eller peningom. Item af them för^{ne} godtzom, tå skole mina (∴ -e) executores å mine wegna gifua tutusende lödige ^h minom tienarom, som them wele trolige behiellpelige wara i them ährandom, som iagh them befallt hafuer, doch så att thet skall ganskeliga till thera stå, huillke the tienare ware skole, och huru the willia samme peninge summo thæra mellan skiffa, och ingen af them förnembdom minom tienarom skall hafua några macht mina executores kräfia eller mena (∴: mana)¹ någet aff them penningom mera eller mindre, vthan sosom them sielfuom teckes. Och will iagh framledes, att alle these för^{ne} gåfwer, gæld och testamente skule uthgifwes och gälldas, efter ty the förnembda godz kunna draga och åthreckia, så atte (∴: at the) sielfwe mina (∴: -e) executores ingen skade therinnen tage. Item then tijdh alla these för^{ne} gåfuer, gæld och testamente äro redeliga uthgifuen, uthfången och bethaledt, huad tå kann qwart ware af them förnembdom minom godtzom, thet later iagh opp och i hannd setter med fullom troskap minom förnembdom executoribus. Och gifuer iagh them fulla macht thett förnembda godzet styra och rådha, sælie och gifwa och allaledes skipa till mitt siälagagn, sosom them tyckes gudeligit, skäligitt och erligitt wara, och the willia för Gudhi och dannemannom bekennende wara. Item kann thet så hennda, som Gudh förbiude, att någre mina arfwinga willie thenne för^{ne} min willie eller skipann eller mina executores i thessom ährandom, som iagh them befalet hafuer, hinndra eller qwellia, tå gör iagh thett witterligitt och kunnogt och skall och wäll medh skälom finnas, att iagh lather minom erfowom mere godtz och inngielld i them landom, som her efter föllger, änn iagh någedt sinn sielfuer erft hafuer, såsom är mitt godz i Widbo, i Thwetom, i Wist och Grenna, i Nywdhunge, i Finnede, i Westergöttlannde och i Hallande, doch så atte (∴: at the) som iagh the godtzom lännt hafuer eller nogett af them, skole them beholle efter thy mina (∴: min) breef tillsijga. Framledes wijsar iagh mine executores till Ringstadahollm, och alle the godtz, som iagh ther omkring hafuer, och vplater iagh till thera hannd ganskeliga och alla the rättigheet, som iagh ther till haffuer, och gifuer iagh them fulla macht them anama, styra och rådha medh alla the förnembda rättigheet och allaledes skipa till min skulld, gåfwo, och testamentz lossningh, så frijlika som förre är schrifwit um all min aflinga godz. Item kunde thet så henda, att nogrom (∴: -e) af minom executoribus, som iagh sielfuer skipatt hafuer eller the som iagh i thera stadh wisatt hafuer, afgåå, uthlennedes² fara, i pelegrijms färde eller anndrom ährandom, eller och rijksenns fijennnda warda eller och willde sigh eij thesso ährende fülleliga och troliga anama, the (∴: tha)³ skule mina executores, the thett anamadt hafua, och innrijkes äre, hafua fulla macht å mina wegna andre executores i thera stadh taka af inföddom mannom, ther både cronen och rijkett, iagh och mine executores ärom ⁴ Framledes af thy godo migh är af

1 'mana' B, C, D.

2 'wellandhes' B, C, D.

3 'tå skolle' B, C.

4 lakun i A.-B: 'och förvarade'; C, D: 'oförwarad' Möjligen bör läsas: 'med förvarade:

Gudhi vndt, af huillkom allt gått är, tå menar iagh han hedra och ähro (ɔ: -a) och mine och mine föräldra siälom gagn och hugnat göra, och skipar iagh mitt testamente i these måtte, som hereffter föllger. Först gifuer iagh Wårfru clostre i Wastenom, som iagh min lägerstadh walldt hafuer, fyra ottunga jordh i Qwissberga och otto¹ ottinga i Håfdaskom (ɔ: i Hofdastum)² i Wadzstena sochn liggiende, med hwsom och allom tillagom. Item till samme clösters byggning gifuer iagh tuhundrede lödige m^{r} peninga. Item gifuer iagh femtije lödige m^{r} till thettsamme clöster så medh skälom, att för them skole köpas och göres glaes till kirkionne, tå hon reeda warder och så när bygd. Item femtije lödige m^{r} gifuer iagh till the samme clöstersenns och kirckiennes skrudh och andra henne fågrind till Gudz och hanss hellga manna (ɔ: namns)³ ähra och mitt siälagagnn och anddeliga åminnellse, efter ty som minom executoribus synes gudeligitt ware. Item gifuer iagh och öker cantoriam i Linköpinng medh femtije m^{r} inngielld aff minom godtzsom, som iagh i Östregöttlande hafwer, efter som⁴ minom executoribus tycker synast ware, så medh willkorom, att cantor, som nu är eller framdeles warde kann, skall dagelige holle tree prester, som i Linköpinng coor tiena skule som andre coor prester, och uppeholle i mine och mine föräldre capelle, som cantore (ɔ: cantoria)⁵ tillhöre, i huarie weku sex lässne messor och tree siungna. Item till the canokadöme, som her Swante Polck (ɔ: Swantepolch) giorde och mine föräldre och jagk(!) efter them hafuom haft rätt att præsenterere till, gifuer iagh och öker medh tije m^{r} inngielld aff them godtzom iagh i Östergöttlande hafwer, som förre är sagtt. Item gifuer iagh huarie clöstre, både frwklostrom och munckaklostrom, huariom spitale och huarie helga andes hwse, både i Swerike, Österlanddom och Gottlande, hundrede m^{r} swenska penninga, och ther före skall huart clöster migh lathe seije tree messor och så monge vigiliis i huarie weke try åhr omkring. — Item gifuer iagh huarie the kirckie, som iagh ägher godz i socknenne i Swerike, fem m^{r} swenska penninga, och fem m^{r} prestenom. Item gifuer iagh S. Sigfridz prouento i Åbo, som giordes⁶ effter min frende, her Nils Thureson, gifuer iagh mitt godz i Finnlande, som heeter Kaxakyrta⁷, medh the qwarn, som ther till lyde och allom androm ålagom ångo vndan tackno. Item gifuer iagh mine kerlige hustru Gretha Dwma, ån hon will these mina skipan staduga holde och inngelodes hinndra medh rådom heller gerningom och allting efter mina executorum rådhe hållda, åhrliche hundrede lödige m^{r} inngielldh, så lenge hon lefuer och enckia blifuer effter min dödh. Kan thet och så hennnda, att hon will å andro giffte gå, tå skule mina (ɔ: -e) executores henne gifua twsennde lödiga m^{r} å mina wegna så medh skälom, att huad hon är heller enckia heller gift, skall honn sigh medh ingo arfwe beuara

1 '6' B.

2 'i Hofdastum' B, C.

3 'namns' B, D.

4 'ty' B, c.

5 'cantoria' B, C, D.

6 'som iagh giorde' B.

7 'Cassa Kyrro' D.

efter migh eller mina (o: min) barnn eller ther någre tilltalu hafwa. Item gifuer iagh huarior minom (o: mina) hustrus broder tuhundrede lödige *ŷ*^r så medh skääl, att the willia minom executoribus behiellpeliga wara att fullborda thessa mina skipan och willia och them huarcken mothstonda medh rådnom eller gerningom. Item gifuer iagh minom medh (o: modher) broder¹ her Boo Boosson och hanns barnom twsennde lödige *ŷ*^r och så medh skääl, om the willia minom executoribus behiellpeliga wara till thessa mina skipanns fullföllgning och fullbordan. Item gifuer iagh Magnus Kasa och hanns barnom tuhundrede lödige marcker medh samma willkorom. Item Vdde Mattesons barnom gifuer iagh tuhundrede lödige marcker medh samme willkorom. Item gifuer iagh Vlff Joenson till thett iagh honum skyldiger är fyrehundrede lödige *ŷ*^r medh samme willkorom. Item gifuer iagh Benedick Joensons barnom fyrehundrede lödige *ŷ*^r. till jempnschiffes medh samme willkorom. Item gifuer iagh Clemettz Pætharsonns dotter hundrede lödige *ŷ*^r. Item om the skulld ther her Carl Vlfson och hanns son, her Knwth Kaarson migh plichtige äre, later iagh till mina executores, att the therom göra, såsom all annor ährennde som iagh hafuer them vmtrodt. Item gifuer iagh Sigmund (o: Siguide)² Jöns Sigmundsons (o: Siguidzsons)³ son, hundrede lödiga *ŷ*^r medh samma willkorom, som förre är sagt. Item gifuer iagh Erich Wallemarsson hundrede lödige *ŷ*^r medh samme willkorom som förre är. Item befeler iagh minom executoribus, atte (o: at the) gifue tretije marck inngielld till een wäraldzliknis (o: -ins) präst (o: -s) uphellellse, huillken iagh will, att han skall dageliga messo seijs i hellge kors koor i Wadzstena closter, om thett så må ware, så att thett är reglona engo emoth. Item gifuer iagh minom executoribus till skiptes och till kerligh åminnelse all min horn, mina flaskor och mina tijnstandor, som iagh hafuer i Åbo och i Nyköpinng, doch så atte (o: at the) betenckia mina kerliga hustru medh någon deel theraf, efter ty them sielfuom synes. Item kan thett så hennde, att minom executoribus kann eij semie allom i them ährendom, iagh them befalet hafuer, eller och i androm ärendom, som them widerfara kunna vnnder thessa mina skipan fullföllgellse, tå will iagh, att thet stadugt blifue, som mere deelen af them sigh vm semmer. Item ty att iagh kann eij mina siäl så yterlige besörre⁴ i thesso mino testamente, som iagh skulle, ty gifuer jagh minom förnemdom executoribus fulla macht thet mögelige ökia, ther som them synes, att Gudh må hedras, christelige tro ähras och ökias, och min siäl må thes ytermere Gudz miskunnd och andelig hugsualan⁵ finna och hafua. Och beder iagh medh allom kerleek, att the thessa mina skipan fullföllia och göra så wider mina siäl i thessom och androm ährandom, som the pröfua, att iagh willde gerna fullkompnas, och⁶ migh kerleeker till droge, änn iagh leffde, såsom the willia för

1 modherbroder' B, C, D.

2 'Siguide' B, C.

3 'Siguidzsons' B, C.

4 'betenkie' B, C, D.

5 'hugnat' B, C, D.

6 om' B, C, 'som' D.

Gudi annsware och mannom, och betenckie medh kerleek, huru iagh med kerleek och stoorom troskap till thera gångit hafuer vm all min ährande. Till alle these för^{ne} ährende bewijsning och stadfestelse lather iagh mitt innsigle her witterlige förehengie, och till wittnesbörd bedes iagh heederliga och welborne manna innsigle, som alle these förnembde skipan närstade wore, såsom äro min moderbroder, her Boo Booson riddare, her Hemming Laurentzsson, prost af Wermland, Petter Thomasson och Haralld Bagge. Schrifuit och vthgifuit åhrom efter Gudz byrd mcccclxxxiiii nesta lögerdagen¹ effter påska dagh wider Wadzstena Clöster.

7. Vidimation af Bo Jonssons testamente. Omkr. 18.5. 1399

Afskrift från 1600-talet, urspr. tillh. Tureholmssamlingen, nu i vol. B 19 i Riksarkivet. Se utredningen idet föreg. ang. texterna till testamentet, af hvilka här B aftryckes med varianter från C och D.

Allom them thetta breff höre eller see skall thet witterligit och kunnigdt wara, dett wij Knutt, medh Gudz nådhe biskoph j Linkiöping, Otte Peckatell, Göstaff Larssonn (∴ Leksson)² riddere och John Nillsson [swen]³ mens (∴ kännoms)⁴ openbara medh denna vthskriffit oss haffwa seedt, hörddt, skodhat och granneligen ransackat ehrlich mans breff och testamente, som ähr Boo Jonssonn, dråste i Swerige, medh dess fullbordh och helom inwiglom (∴ inciglom)⁵, eij skrapet eller arget eller några handha motto fallskat vthann skriffuit ordh från ordh så lydendes som her effter står.

— ∴ — ∴ — ∴ — ∴ — ∴ — ∴ — ∴ — ∴ — ∴ — ∴ — ∴ — ∴ — ∴ —
 — ∴ — ∴ — ∴ — ∴ — ∴ — ∴ — ∴ — ∴ — ∴ — ∴ — ∴ — ∴ — ∴ —
 — ∴ — ∴ — ∴ — ∴ — ∴ — ∴ — ∴ — ∴ — ∴ — ∴ — ∴ — ∴ — ∴ —

Till thessins vthskriffit wittnesbördh tå hengiom wij Cnut, medh Gudhz nådh biskop i Linkiöpingh, Otte Pecketell, Göstaff Larson (∴ Leksson)⁶ riddare och Joon Nihlssonn swen wår insigla för thetta breff, ther skriffuit ähr i Söderkiöpingh anno Domini MIIIX Caconoferiæ Duce pentecostes.⁷

1 'Näst Hugne Dagen* D. - Ett annat och trol. tidigare aftryck af testamentet, hvilket icke ingår i alla exemplar af 'Historia Alexandri Magni' (jfr Geete, Fornsvensk bibliografi, nr. 684), hari stället 'Röst Hugne Dagen', som af Styffe (afskriftsamling i Riksarkivet) identifierats med söndagen 'vocem iucunditatis' eller den 5:e söndagen efter påsk, hvilken år 1384 inföll den 15 maj. - Hausen har i Finlands medeltidsurkunder, del I, nr. 922 aftryckt Hadorphs text af testamentet med dateringen 'näst hugnedagen efter påsk', hvilken dag af icke angifna grunder förlagts till den 11(?) april.

2 Denna emendation härrör från fil. mag. Sten Engström, Upsala, som förbereder enafhandling om Bo Jonsson Grip.

3 "swen" C, D.

4 'kännoms' C.

5 'insiglom' D.

6 Se not 2 ofvan.

7 'MCCCCX carono feria dieca pentecostes' - C; 'MCCCCX, Corona feria Dominica Pentecostes' - D. Årtalet bör enl. fil. mag. S. Engströms otvifvelaktigt riktiga tolkning emen-

BILAGA C.

RAPPORTER ÖFVER UNDERSÖKNING AF BO JONSSONS
FÖRMODADE GRAFPLATS*I. Licentiaten Lundbergs rapport.*

Till Riksantikvarien.

På uppdrag af Riksantikvarien har undertecknad förliden sommar företagit en undersökning af den plats i Vadstena klosterkyrka, som förmodats hafva varit Bo Jonsson Grips grafställe. Undersökningen skedde på begäran af fil. dr Holger Rosman, hvilken äfven varit närvarande under hela den tid undersökningen pågått.

Den bekanta grafstenen öfver Bo Jonsson Grip flyttades till sin nuvarande plats i kyrkans golf under restaureringen på 1890-talet. Hvar den dessförinnan låg är ej säkert känt.

Landsarkivarien Kjellberg hade ställt till dr Rosmans och undertecknads förfogande en fotografi af en äldre karta öfver kyrkan, där Bo Jonssons sten fanns inritad. Enligt K. härstammade originalkartan från 1600-talet.

Grafstenens plats var enligt denna karta nära kyrkans SÖ ingång alldeles invid stenens nuvarande plats.

Traditionen vet också berätta, att Bo Jonsson begrafdes 14 fot innanför ingången, en föga fömämlig plats för en så mäktig mans graf. Enligt Vadstena-diariet åter begrafdes han midt i kyrkan.

Stenens inskrift omtalar i samma mening både Bo Jonsson och hans son rid-dar Knut såsom hvilande i grafven. Stenen synes alltså ej vara gjord förr än efter sonens död, som inträffade långt efter faderns.

Problemet, som undersökningen afsåg att försöka lösa, var följande. Begrafdes B. J. ej såsom diariet säger midt i den nuvarande kyrkan utan vid dess sydöstra ingång? Detta vore egentligen högst underligt, men skulle kunna förklaras därigenom, att den nuvarande kyrkan ju ej existerade då B. J. dog, utan endast den provisoriska kyrka, som föregick densamma. Denna hade kanske ej alldeles samma läge som den nuvarande och det vore ju tänkbart, att grafstenens äldre läge vore just i den provisoriska kyrkans midt. Kunde nu en arkeologisk undersökning af den plats, där grafstenen i äldre tid låg, gifva något svar på frågan om hvar Bo Jonsson begrafdes?

Undertecknads uppdrag bestod således i att genom gräfnings undersöka den grafplats, som i äldre tid täckts af Bo Jonssons grafsten. .

Denna gräfnings påbörjades måndagen den 14 aug. och fortsattes under hela den därpå följande veckan. Den 19 afbröts undersökningen för tillfället och begärdes af Riksantikvarien att prof. C. M. Fürst måtte tillkallas i och för undersökning af de funna skeletten innan undersökningen fördes vidare. Prof. F. företog den begärda undersökningen den 22 och 23 augusti. Jämsides med denna fortsattes den arkeologiska undersökningen och kunde densamma afslutas den 23 aug. Därefter vidtogs igenläggningsarbetena, hvilka afsynades den 3 sept.

Vid gräfningen medverkade kand. Y. Kernell. Två arbetare voro anställda under hela den tid undersökningen varade. För återställandet af golfvet anlätades en stenhuggare.

Grafstenarna i kyrkan ha samtliga fått sina nuvarande platser vid sista restaureringen. De äro hopförda i rader i golfvet utmed norra och södra murarna samt framför altaret. De flesta af medeltidsstenarna äro placerade utmed södra muren i tvenne rader. Bland dessa befinner sig äfven Bo Jonssons.

Dess afstånd från östra väggen är 4,10 m., från södra 1,40 m. Det förra afståndet stämmer med motsvarande afstånd på den omtalade gamla kartan, det senare däremot ej. Under restaureringen har man alltså i viss mån respekterat stenens gamla plats i det man bibehållit afståndet från portalen och endast fört stenen närmare in mot södra muren.

Sedan grafstenens plats enligt den gamla kartan utmärkts i golfvet, uppbröts golfstenarna på detta ställe och gräfningen började.

Under golfvet fanns lös fyllning bestående af kalkstens- och murbruksaffall jämte åtskilliga tegelstycken, det hela af allt att döma påfyllt när det nuvarande golfvet inlades.

Denna fyllning gick betydligt djupare ned idet upptagna schaktets sydligaste 1/4, del än i dess nordliga hälft. Mellan dessa båda fyllningspartier gick den under fyllningen vidtagande jorden upp i en kam (i Ö-V riktning). Denna egendomlighet är svår att förklara men har tydligen uppstått, då man inforslade ny fyllning för det nuvarande golfvet och är således af ringa betydelse.

Sedan fyllningen aflägsnats undersöktes den underliggande jorden, som sållades till en början. Ju längre nedåt undersökningen fortskred, ju svårare visade det sig att sålla jorden, som var så genomträngd af vatten, att man på den sista halfva metern ofvan botten i schaktet måste ösa ut vattnet flera gånger om dagen. I stället för att sålla undersökte man då jorden (äfven lerigt grus och blålera) för hand.

Jorden var i de öfre delarna mörk och rätt lös, men längre ned blef den allt mera uppblandad med lerigt grus. Bottenlagret utgjordes af kompakt blålera. Ofvanpå denna fanns ett lager strandgrus, som sammankittats af lera så att det blifvit alldeles stenhårt.

Först undersöktes norra hälftens öfre lager. På ett djup af 45-75 cm. under

golfvet anträffades spridda benstycken, varibland flera bitar af skullar samt ena öfverarmbenet och några rebben af ett barnskelett (foto I-3)¹.

I södra hälften visade sig den omtalade, högt uppskjutande jordsträngen innehålla ett tunt, mörkt jordlager med fåtaliga mindre bitar af förkolnadt trä. Under detta lager anträffades en del spridda ben samt, på c:a 75 cm. djup, en skarp, mörk rand i jorden. Den kunde följas och utgjorde tydligen rester af en kista. Randen angaf tydligt formen på kistan, hvilken syntes vara bredast vid c:a 1/3 från hufvudänden (foto 4-6). Då jorden innanför denna rand aflägsnades framkom en trågformig fördjupning, hvars väggar voro af starkt förmultnadt trä. Det innehöll dock inga som helst ben (foto 7, 8). Det visade sig sedan, att detta måste vara locket till en därunder befintlig kista, hvilket genom den öfverliggande jordens tryck blifvit nedpressat i kistan.

Denna, som sedan locket aflägsnats kunde friläggas och tömmas från jord, visade sig innehålla ett skelett (I foto 9, 10). Kistan, af fur, var väl bibehållen. Dess form framgår af ritningen. Dess olika plankor kunde uppflyftas utan att falla sönder. I hörnen funnos spikarna kvar (2 i hvarje hörn). Denna kista stod på locket till en annan större furukista af tjocka plankor (cta 4 cm.), hvars lock blifvit något nedtryckt, så att det endast hvilade på gaflarna. Öfver långsidornas plankor hade lockplankan spruckit, så att kanten låg lös och själfva locket sjunkit ned bågnande under tyngden (foto II). Kistan, som var nästan fri från jordfyllning, innehöll ett skelett (II) (foto 12-14). Den hvilade på den fasta blåleran. Blålera var äfven packad kring kistans sidor. Man har tydligen, sedan kistan sänkts ned i sin graf noga fyllt kring den med lera. Kistans form framgår af ritningen.

I den kringbäddade leran anträffades åtskilliga skelettdelar, däribland tvenne skullar samt rester af ännu en sådan (1-3). Dessa ha säkerligen legat i grafvar, hvilka blifvit förstörda, då graf gräfdes för den stora träkistan.

I höjd med den öfre träkistan och norr om densamma anträffades en fullständig skalle med tillhörande halskotor, af allt att döma i orubbadt läge (graf III, foto 10 och 14). Dock funnos inga flera ben bevarade af detta skelett åtminstone ej i orubbadt skick (graf III). Ej heller kunde därunder anträffas någon graf, som kunde ha förorsakat detta skeletts förstörande. Möjligen har förstörelsen skett vid upptagandet af graf I eller II.

Dessa tre grafvar I-III äro alla belägna under den plats där Bo Jonssons grafsten låg enligt den gamla kartan. De äro dock ej medeltida utan sannolikt från 1500- eller 1600-talen, såsom kistformerna antyda.

I schaktets östra hälft, norr om den stora kistan påträffades ytterligare en rad grafvar. På c:a 130 cm. djup lågo nära kistorna åtskilliga lösa ben, hvilka visade sig tillsammans utgöra ett något ofullständigt skelett (IV). Omedelbart under dessa ben låg ett skelett (V) i orubbadt läge. Skallen var starkt skadad. Under detta skelett anträffades ännu ett orubbadt skelett (VI), af hvars skalle dock endast underkäken återstod. Det sistnämnda skelettet låg i blåleran i

1 Af de åberopade bilderna, hvilka samtliga finnas vidlagda berättelsen, äro endast fotografi 15 och en af tvärsektionerna här återgifna. Utg. anm.

schaktets botten (foto 15). Benen voro alldeles svarta. Detsamma var äfven förhållandet med benen i den stora kistan. Troligen beror denna färg på inverkan af blåleran. Svaga spår af trä (kistor?) funnos vid dessa skelett (IV-VI). Denna grafgrupp gör i viss mån ett medeltida intryck. De omrörda benen af ett skelett, lagda omedelbart ofvanpå en nybegräfd, påminna ju starkt om medeltida begrafningsedvånjor. Man skulle därför möjligen kunna tro sig stå inför en medeltida släktgraf. Möjligheten fanns ju dessutom att densamma med sina tre begrafningar skulle kunna vara Bo Jonssons. Därför anhöll jag hos Riksantikvarien att professor Fürst måtte anmodas göra en undersökning af benen för bestämmande af ålder och kön. Prof. Fürsts utlåtande talar emellertid emot tanken på att man här skulle ha träffat på Bo Jonssons graf. Se därom prof. Fürsts rapport. Grafstenen omtalar i samma mening Bo Jonsson och hans son riddar Knut. Senare har äfven dithuggits den senares hustrus namn. Om den anträffade grafven vore Bo Jonssons, borde den alltså innehålla minst tre skelett, däraf två manliga och ett kvinnligt. Enligt prof. Fürst synas alla skeletten vara manliga. Undersökningen har sålunda icke ledt till något bestämdt resultat i fråga om Bo Jonsson Grips grafplats.

Så godt som inga lösa fynd ha gjorts.

I schaktets nordöstra hörn fanns på 115 cm. djup ett orubbadt skelett (VII) i läge analogt med grafvarna IV-VI.

Grafvarna IV-VII synas af allt att döma vara äldre än grafvarna I-III och antyda, att grafdelningen i kyrkans golf ej ursprungligen varit den som kartan anger och som existerade då gravarna I-III upptogos. Den Bo Jonssonska grafstenen skulle alltså vara flyttad i nyare tid, men huru långt och i hvilken riktning kan ej afgöras.

Stockholm den I november 1922.

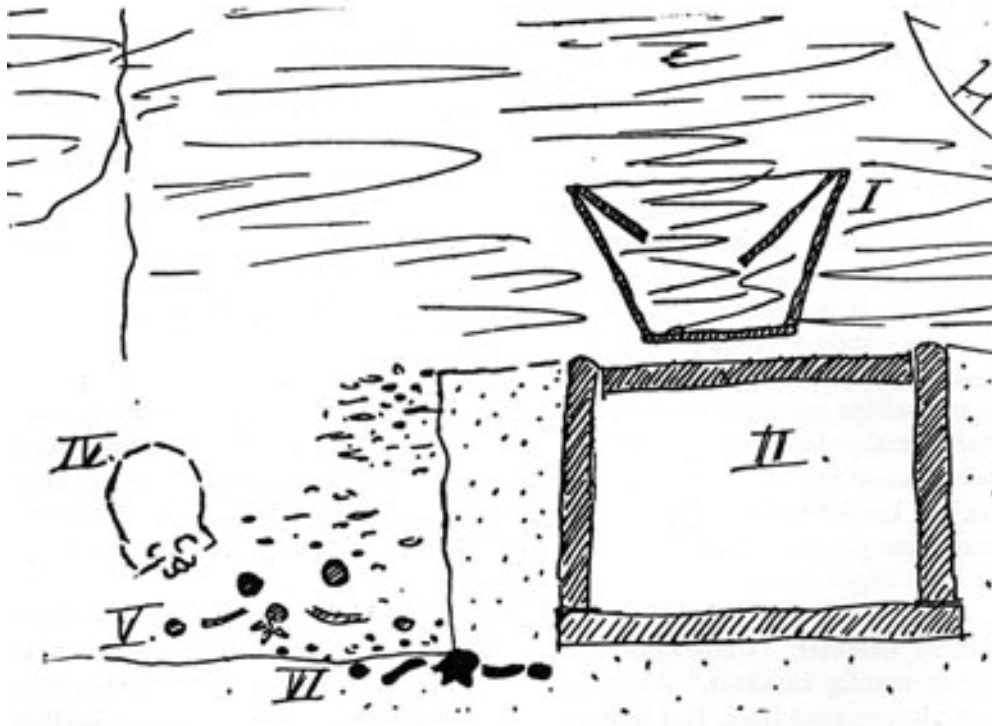
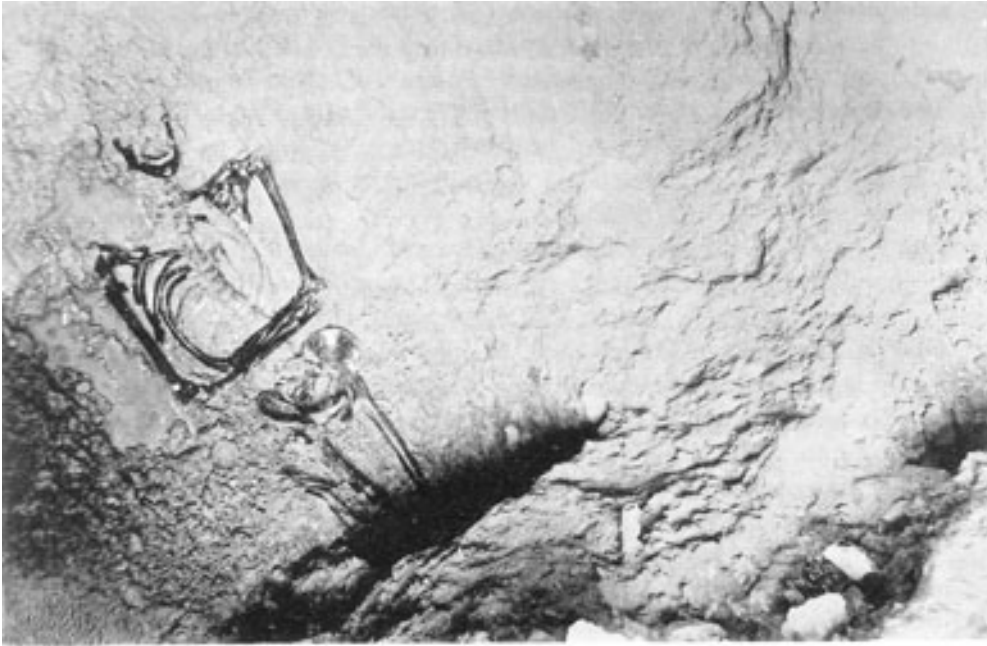
Erik Lundberg.

2. *Professor Fürsts rapport.*

Till Riksantikvarien.

På anmodan af Eder har jag den 29 och 30 augusti detta år besökt Vadstena klosterkyrka för att där såsom antropolog deltaga i grafundersökning för efterforskande af riksdrotset Bo Jonsson Grips graf och verkställa skelettundersökningen i samband därmed, och får jag här aflämna vederbörlig rapport öfver mitt besök.

Fil. lic. Erik Lundberg, som ledde gräfningarna, hade under repeterade nivåfotograferingar grävt sig ned till ett djup af 1,50 mtr under nuvarande golfyta å det ställe i kyrkan, som enligt en karta öfver kyrkan från 1600-talet skulle motsvara läget för Bo Jonssons familjegrav. Angående detaljer vid hans arbete kommer han själf att aflämna rapport och fotografier. Man hade vid min ankomst upptagit delar af tvenne skelett och delvis blottat ett tredje.

119, 120. Från gräfnngen i Vadstena klosterkyrka.
Överst skelett VI enl. Lundbergs, I enl. Fürsts rapport. Nederst tvärsektion.

Ett skelett (II) hade legat i naturligt läge, men var mycket förmultnad och sönderfallet. Ofvan dess nedre kroppsdel upp mot bröstet hade legat oordnade ben af ännu ett skelett (III). Samtliga dessa skelettben af II och III voro upp-tagna och undersöktes af mig, efter att de rengjorts från den fastklibbade leran. Omedelbart under skelett II och i samma riktning låg ännu ett skelett i naturligt läge, som var delvis blottlagdt vid min ankomst och blottlades sedan helt och hållet samt fotograferades (I).

Skelett I. Detta skelett visade sig hafva tillhört en vuxen mindre individ, som genom sin bäckenform angaf sig vara af manligt kön. Ryggraden visade tydlig, men ej höggradig skolios. Af hufvudets ben fanns endast underkäken. Af underkäkens visdomständer (mol. III) har ej under lifvet funnits någon å vänster sida, och den å höger var liten. Molar I och II å båda sidor voro karies-rade. Tänderna voro något, men ej starkt slitna. Hakan kraftig. Kondyl-bredd 179 mm. Vinkelbredd 96 mm. Hakhöjd 38 mm. Grenbredd 29 mm. Lårbenen hade delvis förmultnade epifyser. Höger lårben i naturlig ställning ungefär 444 mm., angifvande en ungefärlig kroppslängd af 166 cm. Lårbenen något platta. Den öfre delens sagittala diameter var 25 mm. och transversala 31 mm., index platymericus alltså 80,6.

Skelett II. Af hufvudet funnos i sammanhängande stycke de båda hjäss-benen, ett stycke af nackbenet - dock ej så långt ned som till stora nackhållet - och mindre stycken af tinningbenen. Dessutom funnos ett stycke af pann-benet, som kunde tillpassas hjässbenen, och ännu ett litet stycke af tinning-benet. Två stycken af underkäken kunde passas samman. Skallens platta ben voro relativt tunna, men protuberantia occipitalis externa var kraftigt utvecklade och spetsig till formen. Muskelfästena för nackmuskulaturen angåfvo kraftig sådan. Kraniets storlek hade säkerligen varit betydande. Största bredd var 141 mm. och bregma-lambda bågen var 140 mm. Underkäkens tänder voro stora och kraftiga men ej mycket slitna. 3 stycken molarer å båda sidor.

Höger lårbenets största naturliga längd 480 mm. Kroppslängden beräknad därefter skulle vara ungefär 167 cm. Lårbenen voro kraftiga, delvis förmultnade likasom de öfriga skelettbenen. Af bäckenet endast ringa rester, men dessa voro kraftiga och angåfvo stora ledhålur. Öfre delens sagittala diameter 26 mm., transversala diameter 34 mm. Index platymericus 76,5. Trots defekterna å benen anser jag mig med stor visshet på grund af de karaktärer, som jag iakt-tagit å kranium och öfriga skelettet, kunna bestämma, att skelettet tillhört en man, som på grund af suturförhållandena bör vid sin död varit omkring en 35 år eller något mera. 0

Skelett III. Af skelettet är kraniet bäst bibehållet, om det än har några mindre defekter. Underkäke saknas. Kraniet är stort och kraftigt och af tydlig manlig karaktär. Ålder ungefär 35 å 40 år. Starkt slitna tänder, vänster visdomstand (mol. III) har troligen ej funnits under lifvet. Näsan kraftigt framskjutande, djup näsrot. Hög glabella och stora ögonbrynsbågar med tydlig sulcus supraorbitalis och sulcus supraglabellaris. Markerade pann- och hjäss-

knölar. Kraftig protuberantia occipitalis externa. Nackknölen batrycefaliskt afsatt långs hela sutura lambdoidea. Lårbenen ej mätbara på grund af förmultning, men detaljformer och dimensioner angifva ganska stor öfverensstämmelse med skelett II:s lårben, så att deras längd skulle kunna varit ungefär densamma, och alltså äfven deras kroppslängd. Öfre delens sagittala diameter var 28 mm., transversala diameter 34 mm., alltså index platymericus 82,3. Vänster lårben är defektare än höger och kunde ej användas för mätning. Skallens längd-breddindex var 73. Största längd 196 mm., största bredd 143 mm. Basion-bregma höjd 135 mm. Horisentalomfång 565 mm., transversalomfång 318 mm., sagittalomfång 393 mm., nasion-lambdabåge 137 mm., okbågsbredd 132 mm., nasionalveolarhöjd 70 mm.

I närheten af dessa omtalade skelett hade tillvaratagits ett kranium, som tydligen tillhört en kvinna på 60-70 års ålder, samt ett kranium af ett ungefär 12 års gammalt barn. .

Genom de egendomliga lägeförhållandena mellan skeletten i II och III, är det svårt påstå, att de alla tre tillhört samma familjegrav. Att II och III gjort det, bör tagas för gifvet, då III på vanligt medeltidssätt har fått lämna platsen i grafven för II och sedan blifvit såsom en oordnad benhop lagt tillbaka öfver den nyledlagde döde. II och III äro sålunda för mig att uppfatta såsom olika begravningar i samma graf. Osäkert och mindre troligt förefaller det mig att skelett I tillhört denna graf och således samma familj, som II och III. Hade det gjort detta, hade det väl ej, såsom nu var fallet, legat i orubbadt läge. Någon begränsning af grafven hörde jag ej talas om.

Då man, för att få något stöd för att grafven och ett af skeletten skulle hafva tillhört Bo Jonsson, borde, i enlighet med grafstenen, hafva funnit två manliga och ett kvinnligt skelett och ej såsom här tre manliga, så är det nog föga troligt, äfven om alla tre skeletten skulle tillhöra samma graf, att denna varit Bo Jonssons.

Ordningen, i hvilken de tre döda jordats, bör varit först I, så III och sist II. Ett af de tre skeletten visar platymeri och de öfriga närmar sig detta; men behöfver det ej visa något familjedrag, då platymerien, enligt min erfarenhet af de ben jag undersökt från Östergötlands både sten- och järnålder samt medeltid, är en synnerligen vanlig företeelse. Att de två kranierna visa en reduktion af visdomständerna behöfver ej utpeka ett familjesamband, då det ej är någon ovanlig sak. Kroppslängden är ej stor och särskildt tyckes I ha varit en liten man med obetydlig och något sned kroppshydda.

Lund den 22 sept. 1922.

Carl M. Fürst.

ERROR: undefined
OFFENDING COMMAND:

STACK: